

BARNEOMBUDET

ÅRSRAPPORT 1999

ÅRSRAPPORT 1999

Rapporteringen tar utgangspunkt i de resultatmål som ble presentert i St.prp.nr.1 (1998/99)

Barneombudet spesifiserer aktiviteten og tiltakene årlig i virksomhetsplanen for kontoret. Instruksen pålegger Ombudet å avgi en årlig rapport som tar utgangspunkt i de målene som ble fremlagt i budsjettproposisjonen.

Hovedmål og resultatmål prioriteres i overensstemmelse med lov og instruks. Barneombudet har en bred og sammensatt virksomhet, og en relativt liten stab med begrensede budsjettmidler. En rekke justeringer og omprioriteringer blir derfor nødvendig i rapporteringsperioden om Ombudet skal møte og forholde seg til krav, innspill og oppgaver som kommer inn underveis.

Barneombudet utgir også en årbok, en status rapport om barn og unges situasjon i vårt land og de utfordringer voksensamfunnet står overfor for å sikre barns beste. Innholdet beskriver noen av de mange områder som Barneombudet håndterer i løpet av et år, basert på og generalisert utfra de mange enkelthenvendelser som kommer inn til kontoret, høringer som skal besvares, alle henvendelsene vi daglig får inn på Klar Melding Inn fra barn og ungdom, og den oppsøkende virksomhet Ombudet utfører på eget initiativ. Årboken "Barns Beste" som ble utgitt til Barneombudets myndighetsdag 1. september 1999 var den første i sitt slag. Årboken overleveres regjering og storting med forslag om tiltak.

UTFORDRINGEN

Barndommen forandrer seg, og det får konsekvenser for et barneombud. En verden preget av raske endringer virker inn på barnas situasjon. Utfordringen blir å forstå og formidle hvordan dette skjer og hvilke konsekvenser det får for barn og unge. Dagens barn vokser opp med andre utfordringer en før, men også med andre muligheter og annen kompetanse til å mestre oppgavene. Barn må kvalifiseres til å møte et flerkulturelt samfunn, et samfunn der familiemønstre, medier og arbeidsliv er i stadig forandring. Til dette trenger de bevissthet om endringsprosesser og kompetanse til å gjøre valg og å handle. Menneskekunnskap, sosial forståelse av fellesskap, samliv og konfliktløsning er nødvendige.

Det kompetente barnet

Den moderne barndom handler om det kompetente barnet. Barn av i dag vet de har kunnskap og de ønsker å bruke den. De ønsker å dele meninger og synspunkter og forventer at dette tillegges både relevans og vekt. Deres kompetanse spenner over hele barnets livsområde, fra skole og lokalmiljø, trafikk og helse, familieliv og samlivsbrudd, til miljøspørsmål og politikk. Erfaringsoverføring fra barn til samfunnet rundt, gir stimuli i positiv retning, og konstruktiv bruk av denne kompetansen er en utfordring omverdenen må mestre.

En utfordring for Barneombudet har vært å få voksensamfunnet til å innse at barn og

ungdom er ressurs for nærmiljø og samfunn, at den oppvoksende generasjon ikke må sees på som en utgiftspost, men som en viktig investering.

Kommersielt trykk

Men barndommen er også satt under stort press fra en kommersiell industri som stadig mer offensivt rettes mot barn som målgruppe. Leketøy, næringsmidler, underholdning, teknologi, fritid, livssyn- og solidaritetsbudskap selges inn til barnet via ulike medier. Mange foreldre henvender seg til Ombudet fordi de opplever det kommersielle medietrykket og markedsføringen som truende for barnets utvikling. De er frustrert og ofte maktesløse i møte med de sterke kommersielle kreftene som konkurrerer med dem om oppdragelsen av barna. Barneombudet mener at innholdet i mange kampanjer og livsstilsprodukter (blader, film, spill osv) er en trussel mot barns oppvekstvilkår fordi produktene selger en uansvarlig og i siste instans skadelig livsførsel.

Det ligger en stor utfordring i å skape positiv identitet, fremtidsoptimisme og tro på egne krefter. Mange barn savner nære og gode voksne rollemodeller og forbilder, noe som bidrar til at mange unge kan utvikle et dårlig selvbilde. Det er ikke lett å nå opp til de standardene som etableres gjennom massiv påvirkning fra livsstilsindustrien. Gutter presenteres for stadig mer aggressive rollemodeller og jenter med passive, objektiverte versjoner av kvinnelighet. Dette bidrar til å videreføre og forsterke tradisjonelle og undertrykkende modeller for kjønnsidentitet.

Barneombudet har over tid påpekt behovet for å vurdere tiltak, og i 1999 nedsatte regjeringen et offentlig utvalg som skal vurdere tiltak for å redusere det kommersielle presset overfor barn og unge. Utvalget skal levere sin innstilling innen 1. oktober 2000.

Samlivsbrudd

Familiens omsorgsrolle er også presset. Mange foreldre ivaretar omsorgsfunksjonen alene, og slike forhold legger sterke føringer på hverdagen. Når foreldre går fra hverandre, preger samlivsbruddene både barn og voksne over lang tid. Er konfliktnivået høyt vil barna rammes i særlig grad. Samtalene med barna har gitt Barneombudet grunnlag for følgende råd til foreldre som skiller lag:

1. Snakk med barna. Forbered dem og forklar dem hva som skjer.
2. Samarbeid med hverandre.
3. Ikke dra barna inn i konfliktene deres.
4. Forstå at barn har behov for å ha kontakt med dere begge.
5. Hør hva barnet har å si om hvor det vil bo og hva slags samvær det vil ha, men tving det ikke til å velge mellom dere.
6. Bo i nærheten av hverandre.
7. La barnet slippe for mange forandringer på en gang.
8. Vis fleksibilitet. La barnets behov komme først.

Omsorg

Tid og økonomi er andre faktorer som påvirker familiens omsorgsfunksjon. Fra flere uavhengige kilder rapporteres det om barn som havner i en vanskelig livssituasjon eller som ikke får del i et nødvendig fellesskap. Dette er barn som i utgangspunktet ikke

regnes i risikozonen. Informasjonen kommer blant annet fra helsestasjoner, barnehager, skole, barne- og ungdomspsykiatrien, og pedagogisk-psykologisk rådgivningstjeneste. Alt for ofte makter ikke barneverntjenesten å sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barneombudet er svært bekymret over denne utviklingen som medfører store belastninger for den enkelte og store omkostninger for samfunnet på lang sikt.

Barn trenger et lavterskeltilbud som ikke klientifiseres barnet når det ber om hjelp i en midlertidig krise, et tilbud som bestreber lett tilgjengelighet og ikke skjuler seg bak profesjonsbarrierer og lang ventetid.

Barn og unges talsperson

Utfordringene fra barne- og ungdomsgruppen krever evne til å jobbe på tvers av sektorer og fagfelt. Det krever tro på at barn og unge er kompetente individer med innsikt og kunnskap som det er helt nødvendig å ta i bruk for å bedre deres livskvalitet. Barnekonvensjonens artikkel 12 og barnets rett til aktiv medvirkning både i eget liv og samfunnsliv har vært fundamentet for Barneombudets arbeid for barns interesser.

De siste årene har barn og unges henvendelser til Barneombudet handlet stadig mer om urettferdighet, rettigheter og forslag til hva som bør endres for å bedre deres livssituasjon. Henvendelsene spenner over hele registeret av problemstillinger; barnevern, samlivskriser, skolepolitikk, mediespørsmål, trend- og moteindustri, for å nevne de sentrale.

Som talsperson for barn og unge søker Barneombudet å omforme deres kunnskap til politisk og praktisk handling. Redskapene er høringer til storting og regjering, innspill til lovforslag, instruksjer og praksis, å initiere til debatt blant fagfolk og opinion, og å være enkeltmenneskets beskytter mot urettferdig og urimelig behandling.

Utfordringen dreier seg i stor grad om grunnleggende verdispørsmål som barn og unge både reflekterer over og er en refleks av. Det er også viktig å formidle verdispørsmål en ønsker debatt rundt. Dette er sentralt for Barneombudets engasjement i samfunnsspørsmål.

Enkeltsakene

Både enkeltpersoner og institusjoner tar kontakt med Barneombudet med ulike forventninger. Arbeidet med henvendelsene til kontoret legger beslag på en relativt stor del av de tilgjengelige resursene. I 1998 satte Ombudet i gang et prosjekt, et ”dypdykk i enkeltsakene”. Et ledd var å gå lengre inn i enkeltsakene enn tidligere, gjennom mer utstrakt bruk av innsynsretten. Dette prosjektet er videreført også i 1999. Bak personlige tragedier og kompliserte hendelsesforløp har vi isolert erfaringer som kan analyseres, og som avdekker situasjoner det er maktpåliggende å finne løsninger på. Opplysningene gir oversikt over saksgang og vurderingsgrunnlag, og avdekker svakheter i lovverk og praksis. Kunnskapen tar vi inn i det generelle arbeidet med prinsipielle spørsmål, og i enkelte situasjoner tilbakeføres den til det lokale forvaltningsapparatet.

På bakgrunn av resultatene fra dette ”dypdykket” ble noen av hovedinnsatsområdene for 1999 identifisert; Barnet i barnevernssakene og barnet i samlivskonfliktene.

Barns møte med avgjørelsesmyndigheter er etter Barneombudets erfaring ofte uforutsigbart. Sektorisering, oppsplittelse og delvis ansvarsfraskrivelse er mønstre i saker der barn er involvert. Manglende barneperspektiv, profesjons- og systemstrid, rigide sektorgrenser, økonomiske argumenter, foresattes rettsvern og tilfeldig skjønn står i veien for en behandling som etterlever intensjonen om å være til ”barnets beste”.

VIRKSOMHETEN PÅ KONTORET I 1999

Personalressurser

Personalet ved Barneombudets kontor bestod i desember 1999 av 14 personer; hvorav 9 i faste stillinger. I tillegg har kontoret en prosjektmedarbeider som er engasjert fram til august 2000 på prosjektet Forskningsformidling til barn og unge; en konsulent på engasjement fram til 1. juli 2000 som jobber opp mot ombudet; en konsulent på arbeidsmarkedstiltak fram til august 2000, samt 2 sivilarbeidere. Per desember 1999 var det ledig 1 1/2 rådgiverstilling i påvente av nyansettelse.

Kontorets faste stab består av 6 fagstillinger, (psykolog, medisin/jurist, jurist/sosionom, pedagog, medierådgiver, psykologi), 1 administrativ stilling og 2 sekretærer, i tillegg til ombud. Kompetansen er tverrfaglig slik at barneombudet til enhver tid kan følge opp aktuelle saker som settes på dagsorden gjennom henvendelser fra barn og unge selv, fra foreldre, fagmiljøer, politikere og medier. Ombudets styrke bør ligge i fleksibilitet, dynamikk, tverrfaglighet og fremtidsorientering.

I 1999 manglet kontoret ressurser til å takle de daglige oppgaver på en tilfredsstillende måte. Nye administrative oppgaver ble pålagt uten at det ble tilført nye midler til å utføre disse oppgavene.

Henvendelser i 1999

I en landsdekkende representativ undersøkelse utført av Statens Informasjonstjeneste (SI Rapport 1999:14) om folks kunnskap om det offentlige systemet, er Barneombudet klart mest kjent. Hele 58% kjente til Barneombudet, Sivilombudsmannen 22%, Likestillingsombudet 14%, mens 11% kjente til Forbrukerombudet.

En utfordring for Barneombudet er at jo mer synlig Ombudet er, jo mer henvendelser kommer inn til kontoret. Spesielt merkes en dramatisk økning i henvendelser når Barneombudet har faste innslag i barne- og ungdomsprogrammer i radio og tv. Dette forplikter at Ombudet har ressurser til å håndtere henvendelsene på en forsvarlig måte. I 1999 var Ombudet bevisst på denne utfordringen og prøvde å finne et forsvarlig forhold mellom synlighet og tilgjengelige ressurser, en vanskelig men nødvendig balansegang.

Barneombudet mottar informasjon om barn og unges situasjon gjennom flere kanaler. Ombudet får henvendelser fra barn og unge, voksne i barns nærmiljø, frivillige organisasjoner, utdanningsinstitusjoner, medier, kommunale- og fylkeskommunale

hjelpetjenester, m.fl. Informasjonsutvekslingen går i noen grad også den omvendte veien, ved at Ombudet hyppig inviteres, eller av eget initiativ oppsøker samme type instanser. Enkelthenvendelsene er hovedkanalen for informasjon, og Ombudet får disse inn via brev og telefon, Klar Melding Inn (telefonsvarer), Din Melding (Internett), og personlig oppmøte på Barneombudets kontor. Forventningen fra publikum er nært knyttet til ombudet som en hjelper i vanskelige livssituasjoner. Henvendelsene fra barn og unge har prioritet ved kontoret.

Et stort antall henvendelser er å betrakte som et rop om hjelp fra barn og unge som er i en livssituasjon som etter alt å dømme er meget alvorlig. De dreier seg om fysiske, psykiske eller seksuelle overgrep, rusmisbruk hos foreldre, mobbing, spiseforstyrrelser, selvmordstanker eller alvorlige familiekonflikter. Mange av disse barna vet lite om hvor de kan henvende seg for å få hjelp og formidler en opplevelse av at det er vanskelig å finne voksne personer de kan søke støtte hos eller stole på i forhold til å få hjelp med det de sliter med.

Skriftlige, registrerte henvendelser 1999

HENVENDER	INN	UT
Privatpersoner	395	235
Andre (org., inst., foren., etat)	991	370
TOTALT	1386	605

Telefon henvendelser

Totale antall henvendelser er 8161 hvorav 1037 er registrerte personsaker.

Henvendelsene i prosent

Privatpersoner	59%
Medier	25%
Offentlig etat	9%
Organisasjon	7 %

Klar Melding

Klar Melding Inn/Ut er et av Barneombudets viktigste kommunikasjonsinstrumenter med barn og unge. På den grønne linjen Klar Melding Inn kan barn og unge ringe inn meninger, synspunkter, spørsmål om rettigheter eller ønsker om råd. Et utvalg av meldingene blir besvart og lagt ut på NRK tekst-tv s. 411, hvor 15000 er innom sidene en gjennomsnittsdag.

Anslagsvis 45 500 personer slo nummeret til Klar Melding i 1999. 67%, dvs. ca. 30150 personer av disse "kom gjennom" på linjen og la igjen meldinger. De som ringer inn er

hovedsakelig mellom 11 og 16 år. Det er klar overvekt av jenter, nærmere bestemt 58 % jenter, 17 % gutter (25 % har ikke oppgitt kjønn). I 1999 ble 18 346, dvs ca 61%, av meldingene transkribert og registrert i kategorier. I forhold til 1998 har det vært en nedgang i Klar Melding Inn som skyldes tre forhold: i) flere henvender seg via Internett, ii) barn og unge ble oppfordret mer til dialog rundt bestemte temaer som Ombudet arbeidet med, iii) det var ikke noen fast samarbeid med en mediekanal om Klar Melding Inn. I 1998 var Klar Melding Inn/Ut i samarbeid med en tv-kanal noe som resulterte i mer henvendelser enn hva som var mulig å håndtere. Barn og unge ga derfor Barneombudet kritikk på manglende respons.

Meldingene kan deles inn i følgende kategorier:

- Barns rettigheter/ aldersgrenser.
- Skolemiljø
- Mobbing
- Rus
- Samlivsbrudd og familiekonflikter
- Vold og mishandling
- Venner
- Forelskelse
- Kropp, helse og seksualitet

En rekke av henvendelsene til Klar Melding Inn karakteriseres som ”artikkel 12 henvendelser”, med referanse til FNs barnekonvensjons artikkel 12 som omhandler barns rett til å gi uttrykk for sine meninger i saker som vedrører det og få sine synspunkter vektlagt i samsvar med alder og modenhet. Det dreier seg om meldinger der barn og unge etterlyser informasjon om sine rettigheter eller meldinger om tilfeller hvor deres meninger ikke er blitt hørt eller respektert.

I svarene som legges ut på Klar Melding Ut, er det viktig å formidle barn og unges erfaringer fra ulike livsområder, synspunkter på rettigheter, å gi relevant informasjon, samt å henvise til aktuelle hjelpeinstanser.

I 1999 har Ombudet lagt større vekt på å benytte Klar Melding Inn/ Ut aktivt som et dialoginstrument, både mellom Barneombudet og barn, men også barn og unge seg imellom. Etter initiativ fra barn og unge, tas temaer opp til diskusjon og de unge selv kommer med innspill og hjelp til hverandre. I tillegg kan Barneombudet be om innspill til temaer som det arbeides med som det å være skilsmissebarn, erfaringer fra barnevernet eller råd om mobbing. Det er også lagt større vekt på å følge opp tidligere meldinger med de erfaringer og råd andre unge har formidlet tilbake til Barneombudet.

På denne måten blir Klar Melding ikke bare en kanal hvor voksne informerer barn om deres rettigheter, men i høyeste grad en ”artikkel 12-kanal” hvor barn får formidlet sine erfaringer både til andre barn og tilbake til Ombudet. Denne dialogen danner en verdifull plattform for Ombudets prinsipielle arbeid, og gir et godt innblikk i og ofte en korreks om hva som rører seg ute blant barn og unge.

Din Melding

Din Melding er dialogsiden på Barneombudets hjemmeside. Her kan barn og unge sende inn meldinger per e-post, og utvalgte meldinger legges ut på nettet. *Din Melding* bygger på de samme prinsipper som Klar Melding Inn/Ut, og høsten 1999 ble Klar Melding og *Din Melding* samkjørt.

Internett er et medium stadig flere barn og unge får tilgang til og kompetanse i å bruke. Arbeidet med å videreutvikle *Din Melding* som et effektivt dialoginstrument ble derfor satt i gang i 1999. Dette arbeidet vil fortsette i 2000.

Internett Parlamentet

En viktig del av Barneombudets Internett satsing har vært etableringen av Internett Parlamentet. Intensjonen med Parlamentet er å bidra til demokratiutvikling gjennom å vitalisere elevrådene i grunnskolen. Elevrådsrepresentanter i barne- og ungdomsskolen har i flere år meldt inn til Barneombudet sine frustrasjoner om at elevrådene ikke fungerer etter intensjonen, at de ikke blir tatt på alvor og at de også derfor ikke prioriterer elevrådsarbeid. De hevder at elevrådsarbeid ikke gjenspeiler den kompetansen som barn og unge besitter når det gjelder deres arbeidsplass. De fleste saker som tas opp og behandles i elevrådet er av bagatellmessig karakter og har lite med de gode intensjoner om demokrati og innflytelse slik det beskrives i læreplaner. Det bærer preg av et skinndemokrati. En slik praktisering av de gode intensjoner skaper demoralisering og avmakt. Selv om det teknologiske og programmessig løsningene har vært ferdig utviklet for Internett Parlamentet, har det vært problemer med å få med de nødvendige samarbeidspartnere for å sikre økonomi til drift av Parlamentet.

Informasjon

I 1999 ble det utgitt en brosjyre "Hva og hvem er Barneombudet?". Det ble utgitt to rapporter: *Barns Beste – statusrapport 1999* og *Stemmeskifte – en rapport fra et ordskifte om ungdomsskolen*. Med støtte fra KUF ble også "*Elevrådshåndboka 1 – 4 klasse*" utgitt. "*The Oslo Challenge: Children and the Media – Tomorrows World*" ble delt ut i forbindelse med 20års jubileet for barnekonvensjonen og lanseringen av *Oslo utfordringen*. Det har vært fast drift på nettsidene og mange henvendelser er kanalisert dit.

Høringsvar avgitt i 1999

Barneombudet mottar mange høringsuttalelser i løpet av et år, fordi forslagene berører barn og unge situasjon direkte eller indirekte. Ombudet må prioritere hvilke høringsvar som skal avgis utfra de fokusområder det arbeides med, tilgjengelige ressurser, grad av relevans. Høringssvarene er et viktig redskap for barneombudet, og gjennom disse kommuniseres de innspill ombudet har fått fra barn og unge om temaet. Alle høringssvarene legges ut på Barneombudets Internettsider.

Liste over avgitte høringsvar er vedlagt.

Internasjonale henvendelser

Barneombudsordningen er blitt en etterspurt del av Norges familie og velferdspolitik i utlandet. Mange land er interesserte i å etablere ordninger som skal bidra til å sikre barns rettigheter og deres interesser i videre forstand, spesielt i forhold til implementeringen av FNs barnekonvensjon. Barneombudet opprettet i 1997 The European Network for Ombudsperson for Children (ENOC) og barneombudet var medlem av nettverkets styre i 1999. ENOC bidrar med informasjon, kurs, seminarer, møter og annen type hjelp til europeiske regjeringen som ønsker å opprette Barneombud.

Etterspørselen etter den norske barneombudsmodellen er spesielt stor fordi Norge var det første landet som opprettet et barneombud og at ordningen har vært evaluert. Det er derfor svært mange henvendelser med ønske om besøk, informasjon og samarbeid med det norske Barneombudet. Forespørslene kommer fra regjeringer, nasjonalforsamlinger, FN organisasjoner, og internasjonale organisasjoner. I 1999 gjennomførte Barneombudet denne type møter bl. a. i Polen, England, Nord Irland, Irland, Italia, Thailand, og Litauen.

Barneombudet har utviklet et forslag som er oversendt UD om at Norge tar på seg å arrangere et internasjonalt seminar om barneombudsmodeller og barns rettigheter for å effektivisere og koordinere den økende internasjonale etterspørselen. I samarbeidet med UD har også Ombudet påpekt behovet for å gjøre den norske barn- og ungdomspolitikken mer synlig i den utenrikspolitiske porteføljen, og at UD, BFD, NORAD og Barneombudet utvikler et tettere samarbeid i utvikling av informasjonsmateriale for det internasjonale marked.

Henvendelser fra medier

Mediene står for ca. 25% av henvendelsene til Barneombudet. Dette betyr at vi har 6-8 henvendelser fra mediene i løpet av en dag. Ombudet deltar ofte i debatter, stiller opp i intervjuer og er generelt imøtekommende til medie henvendelsene, fordi dette er en bred kanal ut til opinionen. Saker som kommer i mediene kan være på direkte forespørsel fra journalister, basert på Ombudets postjournal, eller basert på initiativ fra Barneombudet.

Barneombudet merker en økende henvendelse fra pressen om informasjon om barn og ungdommer livsvilkår generelt og ikke bare sensasjons presentasjoner.

Henvendelser om foredrag/presentasjoner

Forespørsler om foredrag og annen deltagelse på seminarer og konferanser kommer daglig fra både offentlig forvaltning, utdanningssystemet, organisasjonslivet og andre som ønsker å belyse et barneperspektiv eller å få en utfordring i sitt arbeid. Dessverre kan ikke Barneombudet ikke imøtekomme alle de forespørslene om foredrag som kommer inn, og de vurderes blant annet ut fra hvilken grad temaet "passer inn" i det arbeidet kontoret for tiden holder på med, om barn og unge selv er en del av målgruppen, om

arrangementet er lokalt eller sentralt og om det kan kombineres med andre oppgaver som bidrar til den generelle måloppfyllelsen. Det holdes gjennomsnittlig 3 foredrag/presentasjoner i uken gjennom hele arbeidsåret. Foredragene er en viktig kanal for Barneombudet å presentere aktuelle problemstillinger som kommer inn til kontoret, og komme i dialog med barn, unge, foreldre, politikere og fagfolk.

Det er også en stor forespørsel fra internasjonale miljøer med ønske om en presentasjon om barneombudsmodellen, norsk barne- og ungdomspolitik, eller spesifikke temaer som Child Line, Children's Participation, Citizenship training, Child Care Policy, for å nevne noen som er avholdt i 1999.

Større arrangementer

Basert på de mange henvendelser som de senere årene har kommet inn til Barneombudet fra ungdomsskoleelever om deres situasjon i ungdomsskolen, gjennomførte Barneombudet fire regionale høringer med elever om deres arbeidssituasjon. De regionale høringene ble avsluttet med en nasjonal høring hvor skoleelever presenterte sine visjoner for ungdomsskolen for utdanningsminister, partiledere, politikere, medier og fagfolk.

RESULTATMÅL

Målene for virksomheten var i 1999 følgende:

1. Bidra til at alle barn og unges interesser ivaretas i henhold til prinsippene i FNs barnekonvensjon;
2. Bidra til styrking av tilbudet til utsatte barn og unge;
3. Bidra til styrking av tilbudet til barn som trenger særskilt hjelp;
4. Effektivisering av barneombudets organisasjon som talerør for barn og unge.

Målsetningene følges opp av tiltak rettet mot tre målgrupper.

1. Generelle tiltak rettet mot barnebefolkningen som helhet
2. Tiltak rettet inn mot risikogrupper og utsatte barn og unge
3. Individuelle tiltak rettet inn mot enkeltbarn i prekære situasjoner

Fokuset for virksomheten er basert på Ombudets kontakt med barn, foreldre og ulike samfunnsinstitusjoner. I 1999 ble følgende fokusområder nedfelt i virksomhetsplanen.

1. Barnet i møtet med barnevernet
2. Ungdomsskolen
3. Barnet i alvorlige familiekonflikter og samlivsbrudd
4. Barn og medier

Barneombudet søker å bidra til en helhetlig oppvekstpolitikk. En slik satsing på barn og unge krever tverretattlig samarbeid, endringer i lover og i praksis, og er sentralt for å forbedre barn og unges oppvekstvilkår på terskelen til et nytt århundre.

Kontoret har en godt kvalifisert rådgiverstab og fellestjeneste, i tillegg til ombud og nestleder. Kompetansen er spredt på ulike fagområder slik at Barneombudet til enhver tid kan følge opp aktuelle saker som settes på dagsorden gjennom henvendelser fra barn og unge selv, fra foreldre, fagmiljøer, politikere og medier. En effektivisering av virksomheten er en egen målsetning og et ledd i den prosessen er å være en samlende, tilgjengelig og helhetlig talsperson for barnebefolkningen.

ARBEIDET MED HOVEDMÅLENE

Utgangspunktet for virksomheten

Loven om barneombud ble i 1998 styrket ved at § 3 fikk et tillegg som pålegger Ombudet å følge med i om norsk rett og forvaltningspraksis samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter. Konvensjon er ratifisert av Norge, noe som forplikter utøvelse av myndighet til ikke å være i konflikt med konvensjonens intensjoner. Sentralt i Ombudets arbeid med å styrke ivaretagelsen av barns interesser har vært å påpeke at barns rettigheter bør være et gjennomgående prinsipp i alt regelverk som omhandler barn. Ombudet har i høringsuttalelser, overfor opinionen og i møte med politikere og myndighetsutøvere på alle nivåer, understreket behovet for en gjennomgang av så vel regelverk som praksis med dette for øyet.

FNs barnekonvensjon

Barneombudet overvåker om lovgivning, rettsanvendelse og forvaltning av regelverk overensstemmer med norsk rett og de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter. Barnekonvensjonen understreker sterkt betydningen av barn og unges egen deltakelse og danner utgangspunktet for Barneombudets virke.

Konvensjonene legger premisser for barns livskvalitet og er en kontrakt mellom barn og myndigheter. Det er en utfordring å møte kravene konvensjonen stiller både lokalt og nasjonalt. Det er viktig i det videre arbeidet med konvensjonen at barn forstår hvordan rettighetene virker inn i dagliglivet deres. En klargjøring av de ulike rettighetenes betydning for det enkelte barnet har høy prioritet i Barneombudets løpende arbeid. Et generelt fokus er å gjøre artikkel 12 til et aktivt prinsipp for barnets ulike livsområder og sammenhenger. Barnet har rett til å gjøre seg opp og målbare egne meninger, og omgivelsene har plikt til å legge vekt på dette alt etter barnets modenhet og alder. Dette er utgangspunktet for Ombudets tanker omkring barnets beste. Målet er å bidra til at respekten for barn, barnets egenverdi og kompetanse i saker som angår dem blir en sentral del av all omsorg for barn. Først når barnet selv har fått uttrykt sine meninger, og disse er tatt med i beslutningsgrunnlaget, kan barnets beste i egentlig forstand ivaretas.

I tiltakende grad ønsker barn å delta og påvirke beslutningsprosesser i hverdagen og i lokalmiljøet. Politiske beslutninger som virker inn på barns hverdag tas fremdeles i stor grad på nivåer som er fjernt fra barna. Ombudet arbeider for å fremme barns deltakelse i beslutningsprosesser og myndighetsutøvelse på kommunalt nivå, og følger nært opplegg og metoder som prøves ut i ulike kommuner og i skoler.

Statusrapporten *Barns Beste*

Barneombudet har en unik utkikkspost og får en spesiell kjennskap til barns oppvekstvilkår. 1. september 1999 var det 18 år siden barneombudsloven trådte i kraft. Ombudet valgte denne "myndighetsdagen" til å presentere en tilstandsrapport fra barneriket Norge.

Dagens barn og unge står overfor landskap som generasjonene før dem ikke kjenner. Terrenget er preget av økt institusjonalisering, reklame og kjøpepress, endringer i familiestrukturen, globalisering av medier og ny teknologi. Det er viktig at beslutningstakere, foreldre og alle som jobber med barn og unge har oppdatert kunnskap om situasjonen. Både slik den oppleves av barn og unge selv og slik den ser ut gjennom forskningsrapporter, statistikker og offentlige dokumenter. Barn selv er de fremste ekspertene på hvordan dette presset arter seg, og hvilke utfordringer det byr på å møte det. Barneombudet har sett det som en av sine fremste oppgaver å bringe barns budskap, kompetanse og erfaringer videre til ansvarlige myndigheter. I et samfunn som er i rask endring er det nødvendig med stadig oppdatert og revidert kunnskap. Ombudet kommer til å gjøre denne statusrapporteringen til en årviss begivenhet.

Som et ledd i markeringen av Barneombudets "myndighetsdag" og lanseringen av statusrapporten ble fagfolk, interesserte, politiske myndigheter og samarbeidspartnere invitert til en konferanse "Barneombudet 18 år – hva så".

Barn på skolen

Barn tilbringer stadig mer tid på skolen og krever bedre læringsmiljø og vilkår. Barneombudet får mange henvendelser som krever råd og veiledning om elevers arbeidsmiljørettigheter i skolen, i konflikter med lærere og elever i mellom. Videre er foresatte i tvil om hva de kan kreve av kvalitet på spesialundervisning i en presset skole. Spørsmål om skoletransport så vel som faglig kvalitet er også gjennomgangstema i henvendelsene.

I samarbeid med flere utdanningsforskere har Ombudet arbeidet for å undersøke og kartlegge barns arbeidsforhold i skolen. En vellykket tilnærming til dette har vært å arrangere høringer med elevene. Barneombudet arrangerte våren 1999 *Stemmeskifte*; fire lokale og en nasjonal høring om ungdomsskolen. Høringene var arena for et ordskifte der ungdommer, forskere og utdanningsmyndigheter møttes for å formidle erfaring og kunnskap for å revitalisere og fornye ungdomsskolen. Signalene var entydige.

- Det må tas initiativ til et nasjonalt utdanningsløft med fokus på ungdomsskolen. Ungdomsskolen må komme på den politiske dagsordenen på en forpliktende måte.
- FNs barnekonvensjon er et viktig grunnlag for fremtidig satsing på skolen og bør derfor inkluderes i opplæringsloven. Dette innebærer at ungdommenes egne erfaringer og forslag må være del av så vel prosesser som løsninger
- Elevene må få selvstendige arbeidsmiljørettigheter som følges opp av et uavhengig tilsyn
- Elevene må gis mulighet til å ta ansvar for egen læring på alle nivå.

- Kommune-Norge må i større grad prioritere skolen generelt, og ungdomsskolen spesielt. For å unngå at skolen blir en salderingspost på de kommunale budsjettene bør staten spille en mer aktiv fordelingsrolle
- Nye forsøk må settes i gang med utgangspunkt i elevenes og forskernes konklusjoner. Det trengs pilotprosjekter i alle kommuner.
- Lærere og skoleledelse må tenke skole og utdanning på en måte som fremmer læring og trivsel der både informasjonsteknologiens muligheter og nærmiljøet tas i bruk
- Livsgnisten og entusiasmen må drive arbeidet i skolen, mens disiplinering som skjult budskap bak karakterene må bort.

Barn og helse

I 1998 gjennomførte Barneombudet en kartlegging av kommunenes arbeid med Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Resultatet var nedslående – halvparten av kommunene hadde ikke gjennomført godkjenning etter denne forskriften. Den 1 januar 1999 skulle alle skoler være godkjent. Barneombudet oppfordret gjennom mediene foreldre, elever og skolemyndighetene til å gripe fatt i barnas arbeidsmiljøproblemer med utgangspunkt i forskriften. Foreldre som hadde elever i skoler som enten ikke var godkjent eller ikke holdt helsemessig mål ble orientert om sine muligheter til å bruke sin klageadgang eller anmelde kommunen for brudd på forskriften, dersom annen innsats ikke førte frem.

Barneombudet gjennomførte i juni 99 en telefonisk oppfølgingsundersøkelse. Den hadde som mål å finne ut hvor mange klager på vedtak som var kommet inn til landets fylkesmenn. Hypotesen var at FAU, FUG eller andre interessegrupper ikke er klar over eller ikke gjør bruk av sin klagerett. Etter at alle fylkesmenn var kontaktet fremkom det at det på landsbasis var kommet 3 klager til fylkesmennene, forsvinnende få, når en vet hvordan situasjonen er ved mange skoler.

Mange skoler hadde fått godkjenning med dispensasjon, men heller ikke slik omgåelse av forskriften har ført til forvaltningsklager, selv om det fremgår av forskriften at dispensasjonsadgangen skal brukes meget restriktivt. Kommunens økonomiske situasjonen gir ikke grunnlag for dispensasjon.

Av undersøkelsen fremkom det også at mange fylkesmenn ikke visste at de var klageinstans, men antok at dette ansvaret måtte ligge hos utdanningsdirektøren eller utdanningskontoret. Det må her tas forbehold for at innringer ikke ble satt over til rett person. Enhver annen som prøver å orientere seg om klagemuligheter o.l. risikerer imidlertid å møte den samme manglende oversikt.

Barn og medier

Forholdet mellom barn og media er en stor og tosidig utfordring. På den enesiden er mediene en fantastisk følgesvenn for barnet. Et mangfold av medier; tv, video, radio, film, reklame, internett, blader, aviser, musikk – beskytter, informerer, nærer, underholder, oppfordrer og sysselsetter barn og unge. De samme mediene utgjør også en risiko – en mulighet for utnyttelse, misbruk, feilinformasjon, eksklusjon og forringelse

av barndommen. Medienes sentrale og integrerte betydning i oppveksten gjør dem til en kilde til både godt og vondt i barnets utvikling.

Dette var hovedfokuset på en stor internasjonal konferanse *The Oslo Challenge*, som Ombudet arrangerte med støtte fra Barne- og familiedepartementet (BFD), Utenriksdepartementet (UD), Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), Kirke- og undervisningsdepartementet (KUF) og Unicef, om barn og medier. Målet er å sikre barn tilgang til medier, å gjøre deres bruk tryggere og fremme barns delaktighet både som brukere og utøvere.

Det finnes få henvisninger til barns rettigheter i det norske presseetiske regelverk. Barneombudet har gjennom å klage avisoppslag inn for Pressens faglige utvalg fokusert på behovet for å sikre barn et selvstendig personvern. Barneombudet ser behovet for et godt og konstruktivt samarbeid med pressen og mener "selvjustisen" i den norske systemet er god, men at det tas for liten høyde for barns spesielle behov. Et mål for presseetikken er at den skal hindre at mennesker påføres ekstra lidelse og den er ment å beskytte enkeltpersoner mot krenkende og skadelig publisitet. Barneombudet har gjennom møter med Pressens faglige utvalg (PFU) og forslag til endringer i *Vær Varsom*-plakaten fokusert på hvordan en bør gå fram slik at barn sikres minst like godt som voksne aktører.

Barn i samlivsbrudd

Forandringene i familiemønstrene de siste tiårene påvirker barns hverdag. Et hovedmål for Ombudet er å synliggjøre barnets beste og sikre dets interesser når foreldre går fra hverandre. Ombudet arbeider for at barn sikres retten til å si sin mening i saker om hvor de skal bo, samværsmodeller og andre ting knyttet til hverdagen, og har fremmet forslag om endringer i lovverk og praksis. Barneombudet har spesielt fokusert på følgende punkter:

- Prinsippet om 'likeverdig foreldreskap' bør være det overordnede utgangspunkt i alle barnefordelingssaker. Likeverdig foreldreskap betyr at foreldrene skal ha en likeverdig rett til medvirkning, innflytelse og ansvar overfor barnet. Det handler om at kontakten med begge foreldre er svært viktig, men det innebærer ikke at barna er like lenge hos begge eller at ordningen er rettferdig ut fra foreldrenes perspektiv.
- Ombudet er i mot at domstolene skal kunne idømme delt omsorg, men foreslår i stedet at innholdet i det felles foreldreansvar skal inkludere mer av det som i dag bestemmes av den som barnet bor hos til daglig.
- Barnets rett til å bli hørt må knyttes til modenhet og forutsetninger, og ikke til fylte 12 år slik praksisen ofte er i dag.
- Meklingsapparatet bør styrkes ytterligere. Barn bør gis en selvstendig rett til å be om mekling.

Barnevern

Mange henvender seg til Ombudet i saker knyttet til barnevernet og barn under offentlig omsorg. I de siste årene har det derfor vært et sterkt fokus på utsatte barns erfaringer og individuelle rettigheter. Hovedmålet med denne virksomheten har vært å se nærmere på offentlig forvaltning, kritisere nåværende praksis og peke på løsningsmuligheter. Barns

rett til å bli hørt og få sin mening vektlagt har vært lite fremtredende i de sakene Barneombudet har gått nærmere inn i. Både praksis og norsk lov med sin 12 årsgrense har vist manglende samsvar med Barnekonvensjonens intensjoner, noe som har vært påpekt i ulike sammenhenger.

Av mange aktuelle problemstillinger, har Ombudet spesielt fokusert på barnevernets vurderinger av hvilken rolle besteforeldre og annen nær familie skal ha overfor barn som er under offentlig omsorg. Videre har fokus vært på barnevernets vurderinger knyttet til biologiske foreldres samvær med spedbarn som er under omsorg.

Barn med flerkulturell bakgrunn

I et sammensatt og flerkulturelt samfunn trengs det kunnskap om hvordan oppveksten arter seg for dem som lever i to kulturer. Ombudets mål er å fremme og bevisstgjøre flerkulturelle barn og peke på mulighetene og utfordringene i situasjonen deres.

Ombudet får mange henvendelser fra asylsøkere og støttegrupper knyttet til disse barnas rettigheter. Ombudet går ikke inn i enkeltsakene og de vurderingene som ligger til grunn ved behandling av asylsøknadene, men har med utgangspunkt i de erfaringene som tilflytter oss påpekt følgende prinsipielle sider:

- Mindreårige flyktninger og asylsøkere må få rask hjelp til å bearbeide traumer, sterke minner eller opplevelser de bærer på.
- Saker der barn er involvert bør prioriteres og ha så effektiv behandlingstid som mulig, innen rammen for forsvarlig saksbehandling.
- Barnas mulighet til å gi uttrykk for sine synspunkter og å fortelle om sin situasjon i forbindelse med behandling av asylsøknad bør bedres.
- Barn og unges livssituasjon bør kartlegges og tillegges selvstendig vekt ved en endelig avgjørelse i asylsaker.

Effektivisering av kontoret

Måloppfyllelse på alle nivåer er avhengig av at Barneombudet har et effektivt kontor, både faglig og administrativt. En løpende oppgave er å prioritere og definere på hvilket nivå Ombudet skal engasjere seg i de forskjellige henvendelsene. Like viktig er det å sikre at organisasjonen har mulighet til å arbeide med langsiktige perspektiver.

Barneombudet har i løpet av 1998-99 opplevd en sterk økning i lovpålagte administrative oppgaver, som tildels er lite tilpasset små offentlige virksomheter. I tillegg er svarfristene på høringer ofte uforholdsmessige korte, noe som begrenser muligheten for langsiktig planlegging. Tiltak som i utgangspunktet skal bidra til en effektivisering av driften påfører derved både merarbeid og konkrete merutgifter, f.eks. innføringen av nye regnskap-, arkiv- og postsystemer som både resulterer i behov for mer personalressurser og dataløsninger. Stadig nye krav til forvaltningen av kontoret medfører at en større andel av personalressurser og økonomiske midler går med til å oppfylle administrative pålegg. Dette påvirker mulighetene til å arbeide faglig for barns interesser med risiko for en tungrodd organisasjon.

GJENNOMGANG AV RESULTATMÅL OG RESULTATINDIKATORER

I. Bidra til at alle barns og unges interesser ivaretas i henhold til prinsippene i FNs barnekonvensjon

- Markering av 10årsjubileet for FNs Barnekonvensjon - et samarbeid mellom Barne- og familiedepartementet, Utenriksdepartementet, Unicef og Barneombudet. Til feiringen ble alle verdens barneministre samlet, og *The Oslo Challenge (Oslo Utfordringen)* ble lansert
- Økt fokus på barnekonvensjonen i Klar Melding Inn og Ut
- Samarbeid gjennom hele 1999 mellom de nordiske barneombud om ulike perspektiver ved begrepet "Barnets beste" i FNs Barnekonvensjon. Rapporten fra dette fellesnordiske arbeidet foreligger på svensk og engelsk og er under oversettelse til norsk.
- Kontoret har utarbeidet en supplerende rapport til FNs Barnekomitee i Genève

- Styrking av barns rettssikkerhet

- Statusrapporten *Barns Beste* fokuserer på felt der barns interesser og rettigheter taper i møte med regelverk tilpasset voksne innen bl.a. jussen, skolen, helsevesenet, barnevernet og ved foreldres samlivsbrudd.
- Brev til Justisministeren "Barnet i norsk forvaltning og rett" om klare svakheter i barns juridiske rettigheter ble sendt 14. mai 1999.
- Arbeidet med det fellesnordiske dokument med spørsmålsstillinger og presiseringer knyttet til bruken av "barnets beste" i administrativ praksis og rettsapparatet.
- Gjennom høringsuttalelser til opplæringslovens forskrifter og innspill til stortingsrepresentanter, påpekt den manglende henvisningen til FNs barnekonvensjon i opplæringsloven, samt tatt initiativ til at elevens rettigheter i skolen må styrkes, både faglig og med henvisning til arbeidsmiljø.
- Barneombudet har løftet resultater fra høringen om ungdomsskolen, gjengitt i rapporten *Stemmeskifte*, opp på det prinsipielle politiske plan til Kirke, utdannings- og forskningskomiteen.
- Arbeidet for å synliggjøre enkeltbarnet i saker der vesentlige spørsmål i deres liv skal avgjøres, bygget på kunnskap generert fra en rekke enkeltsaker
- Utvidede prosessuelle rettigheter for barn er foreslått i flere sammenhenger, særlig med tanke på ulike former for representasjon.

- Foreslått å utvide partsrettighetene til personer som har hatt den faktiske omsorgen for et barn over tid
- Foreslått å fjerne "12års grensen" i norsk lovverk når det gjelder retten til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv
- Fortløpende fokus på barns selvstendige rett til et arbeidsmiljø i samsvar med Forskrift om miljørettet helsevern.
- Rettet oppmerksomhet mot barnets stilling i helselovgivningen

<p>- Sette fokus på skolens rolle i en helhetlig oppvekstpolitikk</p>
--

- Februar – April. Avholdt fire regionale og en nasjonal høring Stemmeskifte, der elever, forskere og barneombudet diskuterte og presenterte utgangspunktet for et nasjonalt løft for ungdomsskolen.
- Gitt ut rapporten *Stemmeskifte – et ordskifte om ungdomsskolen*. Fulgt opp rapporten gjennom bred utsending, kronikk, og debatt. Holdt foredrag på fylkesplan for utdanningsdirektører, i kommuner og fagmiljøer.
- Oppfordret kommunene til å gripe fatt i *stemmeskift*modellen og arrangere lokale høringer med elvenes erfaringer, meninger og synspunkter i sentrum. Bidratt til KUFs nasjonale konferanse om ungdomsskolen og Norsk Lærerlags seminar om satsning på ungdomsskolen.
- Igangsetting av prosjekt som formidler forskning om barn og unge til barn og unge på Internett. Prosjektet er finansiert av Norges Forskningsråd. Barneombudet har ansatt en prosjektmedarbeider høsten 1999 som har gjort teknisk og faglig forarbeid for oppstart av formidling til barn og unge.
- Etter stor pågang fra skoler rundt om i landet etter *Eleverådshåndboka 1- 4 klasse* har Barneombudet oppfordret KUF til å videreføre prosjektet.
- Holdt kontakt med Kontaktlærernetverket som har medvirket til Stemmeskiftehøringen.

<p>- Bidra til at arbeidet for barn og unge i kommunene blir mer langsiktig, strategisk og tverretatlig forpliktende</p>

- Utfordret kommunene til å rette fokus mot barn og unge gjennom foredrag, kronikker mv. innenfor skole, barnevern, helse og hele hjelpeapparatet.
- Foreslått "pilotkommuner" med en ny og helhetlig organisering av sitt forebyggende arbeid
- Fokuseret på tverrsektorielle og sektornedbyggende tiltak i debatter og enkeltsaker.

- Øke forståelsen for barn og unges egenverdi, og bidra til at deres kompetanse og ressurser tas i bruk i ulike sammenhenger

- Synet på barn og deres kompetanse generelt og på ulike livsområder er et sentralt tema i Ombudets løpende arbeid for barns interesser både generelt og i forhold til enkeltsaker
- Foredrag i ulike fora om barns kompetanse, den moderne oppvekst og den nye barnerollen
- I brev til Norges forskningsråd (NFR) pekt på behovet for at barneperspektivet blir ivaretatt i forskningen
- Klar Melding Inn og Ut har blitt prioritert i 1999 i erkjennelsen av at denne kontakten med barn og unge både er en viktig del av kontrakten med samfunnets mindreårige, samt en vesentlig kilde til informasjon om levekår, rettighetskrenkelser og annet barn og unge er opptatt av.

- Bidra til kunnskap om moderne mediers påvirkning i forhold til barn og unge

- Gjennomført en internasjonal konferanse "The Oslo Challenge" om barn og medier
- Holdt foredrag om "barns oppvekst i informasjonssamfunnet" med spesiell vekt på kommersialisering av barndommen
- Møtt Pressens Faglige Utvalg og kommet med forslag til endringer i det presseetiske regelverket for å styrke barns personvern.

- Sette fokus på det utvidede helsebegrep for barn og unge

- Deltatt i samfunnsdebatten om barns særlige behov og rettigheter i helsespørsmål, herunder manglende tilgang til psykiatrisk/psykologisk hjelp i rett tid
- Fokuserert på barns og unges spesielle behov i møtet med helsevesenet
- Opplyst offentligheten om Forskrift om miljørettet helsevern og de rettigheter som følger av denne
- Spørrerunde til fylkesmennene om praktiseringen av Forskrift om miljørettet helsevern
- I høringsuttalelsene til "Det er bruk for alle" og "Kvinnens helse i Norge" påpekt behovet for å satse ytterligere på helsestasjoner og skolehelsetjenesten.

2. Bidra til styrking av tilbudet til utsatte barn og unge

- Bedre kunnskapen i samfunnet om hvorfor barn og unge marginaliseres

- Systematisert erfaring og kunnskap fra enkelthenvendelser og generere prinsipielle spørsmål, fulgt om prosjektet med dypdykk i enkeltsakene
- Utfordret til tverrsektorielt samarbeid i hjelpetjenestene, lokalt og sentralt
- Fokuserert på det forebyggende perspektiv i den offentlige debatt
- Utgitt årboken om "Barns Beste"

- Følge lovgivningen og påpeke lovtomme rom/uhensiktsmessige regler

- Utgitt årboken "Barns Beste"
- Brev til Justisdepartementet "Barnet i norsk forvaltning og rett" 14. mai 1999
- Artikkel i *Rett og Slett* "Hvor ble det av barnet i norsk rett og forvaltning?"

- Fremme interessene til de grupper som har særskilte behov

- Gjennom arbeidet med og vektleggingen av de ulike høringsuttalelser
- Gjennom deltagelse i offentlig debatt om utsatte barn og unge

- Fokuserer på barn i møte med avgjørelsesorganene

- Arbeidet for styrkede prosessuelle rettigheter for barn gjennom forslag om endringer i nasjonalt lovverk, slik, at ikke barn under 12 år hindres i å utøve sine rettigheter.
- Påpekt og problematisert at den mindreåriges rettigheter ofte taper i en motstrid med andre beskyttelsesverdige rettigheter i en rekke sammenhenger, også i "Barnets Beste".

- Fokuserer på situasjonen for barn under offentlig omsorg

- Rådgivning til enkeltpersoner. Kontakt med Fylkesmenn i flere fylker for be dem følge opp enkeltsaker.
- Fulgt opp enkeltbarn som henvender seg til kontoret i slike situasjoner

- Bidra til å styrke barns stilling i alvorlige familiekonflikter

- Rådgivning til enkeltpersoner, dvs. barn, foreldre, slektninger eller andre med spørsmål, problemer eller bekymringer knyttet til samlivsbrudd eller familiekonflikter
- Avgitt høringsuttalelse til NOU 1998:17 Barnefordelingssaker – avgjørelsesorgan, saksbehandlingsregler og delt bosted
- Avgitt høringsuttalelse til høringsnotatet om ”Forslag til endringer i barnebidragsregelverket, forskotteringsordningen m.v.”
- Etablert kontakt med aktuelle organisasjoner og fagpersoner som arbeider med problemstillingene

- Utfordre fagmiljøene til å arbeide med barn og unge som faller utenfor alle kategorier av hjelpetiltak

- Rådgivning og veiledning til foresatte og til ulike profesjoner
- Foredrag om barn og unge som blir kasteballer i hjelpetjenesten og mellom profesjonene og dermed blir en marginalisert gruppe.

- Bidra til avklaring/styrking av hjelpeapparatet for asylsøkerbarn som trenger særskilt hjelp

- Etablert kontakt med aktuelle organisasjoner og fagpersoner som arbeider med problemstillingene
- Avgitt høringsuttalelser til utlendingsloven og forskrifter og til FN-konvensjonen om avskaffelse av alle former for rasediskriminering Norges 15. Rapport
- Brev til KRD om flyktningsituasjonen som følge av forholdene i Kosovo og på Balkan med fokus på hvordan barn og barnefamilier som kommer til Norge skal ivaretas
- Påpekt enkeltbarnas rettigheter etter norsk lov og barnekonvensjonen

4. Effektivisering av Barneombudets organisasjon som talerør for barn og unge

- En effektiv forvaltning av Barneombudets kontor

- Daglig koordinert de faglige prioriteringene
- Sikret en effektiv forvaltning av tildelte midler i henhold til bevilgning og økonomiinstruks

- Overvåket daglig drift i henhold til regelverk
- Utviklet Barneombudets "plattform" i henhold til lov og instruksendringer i 1998 med fokus på Barnekonvensjonen

- Videreutvikle dialoginstrumentene med barn og unge

- Internettparlamentet var delvis ferdigstilt høsten 1999. Gjenstår fremdeles en del avklaringer rundt finansieringen av prosjektet før det kan settes i gang.
- Samlet og innhentet informasjon, linker og fakta gjennom ulike informasjonsbanker og kilder. Arbeidet med å skape en database som tar til målgruppe, tilgjengelighet, navigering og browser.
- Din Melding på nettsidene er blitt samkjørt med Klar Melding (Tekst-TV)

- Samle og videreformidle kunnskap om barn og unge

- Barneombudets årbok 1999
- Stemmeskiftet
- Klar melding Ut på tekst-TV
- Barneombudets hjemmeside (www.barneombudet.no)

-Bidra til internasjonalt samarbeid for barn og unge

- Arbeidet med ekspertrapport til FNs Barnekomitee i Geneve
- Samarbeidet med de nordiske ombud om en utdyping av "barnets beste" begrepet
- Deltatt i relevant internasjonalt samarbeid om barn, bidratt med kunnskap om norske erfaringer og problemstillinger
- Fulgt opp arbeidet i ENOC (European Network for Ombudsmen for Children)
- Bistått andre land ved opprettelse av barneombudsordninger,
- Planlagt Internasjonalt "Ombudskurs"

Vedlegg 1

Hørings svar avgitt 1999

☐ Forslag om endringer i Lov 17.07.98 nr.61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova)	februar
☐ Forslag til utvidet adgang til visitasjon	mars
☐ Forslag til endring i forskrift om fastsettelse og endring av barnebidrag § 2 2.ledd og § 4 bokstav I	mars
☐ Opphevelse/endring av lov om tilvirkning, innførsel og beskatning av øl	mars
☐ Rapport om ressursbruken i fengselsundervisningen	april
☐ Utkast til forskrifter i medhold av lov 19.juni 1997 nr 82 om pass	april
☐ NOU 1998 Barnefordelingssaker – avgjørelsesorgan, saksbehandlingsregler og delt bosted	mai
☐ Forskrift til opplæringslova	mai
☐ Forslag til endring i utlendingsloven og forskriften	mai
☐ Forslag til forskrift om unntak fra forvaltningslovens §28 om klageadgang i saker om dekning av advokatutgifter ved Senter mot etnisk diskriminering	mai
☐ NOU 98: Det er bruk for alle - styrking av folkehelsearbeidet i kommunene	juni
☐ Høring av NOU 1999: 7 Flatere skatt	juni
☐ Forslag til endringer i våpenforskriften	juni
☐ Forslag til endr. av forskrift om plassering/grense for når forvalte umyndiges midler	juni
☐ Forslag til forskrift om skyss i videregående skole	juni
☐ FN-konvensjonen om avskaffelse av alle former for rasediskriminering Norges 15. Rapport	juni
☐ Forslag til endringer i utlendingsloven og forskriften	juli
☐ Kulturskolen - Kunststykket i kommunenes satsing for et rikere lokalmiljø	august
☐ Forskrift til lov om barnevernstjenester – krav om politiattest og yrkesforbud i barnevernet for pers. som begått seks. overgrep	august
☐ NOU 1999:13 Kvinnens helse i Norge	sept.
☐ Standard for begreper og kjennemerker knyttet til familie- og husholdningsstatistikk	sept.
☐ Forslag til endringer i barnebidragsregelverket, forskotteringsordningen, m.m.	oktober
☐ Utkast til revidert kap.5 i forskrift til lov om sosiale tjenester	nov.
☐ Forslag til endring i lov om norsk riksborgarrett	nov.
☐ Evaluering av konfliktrådene - endringer i konfliktrådsloven	nov.
☐ Forskrifter til adopsjonsloven	nov.
☐ Endringer i heimevernsloven og vernepliktsloven	des.